

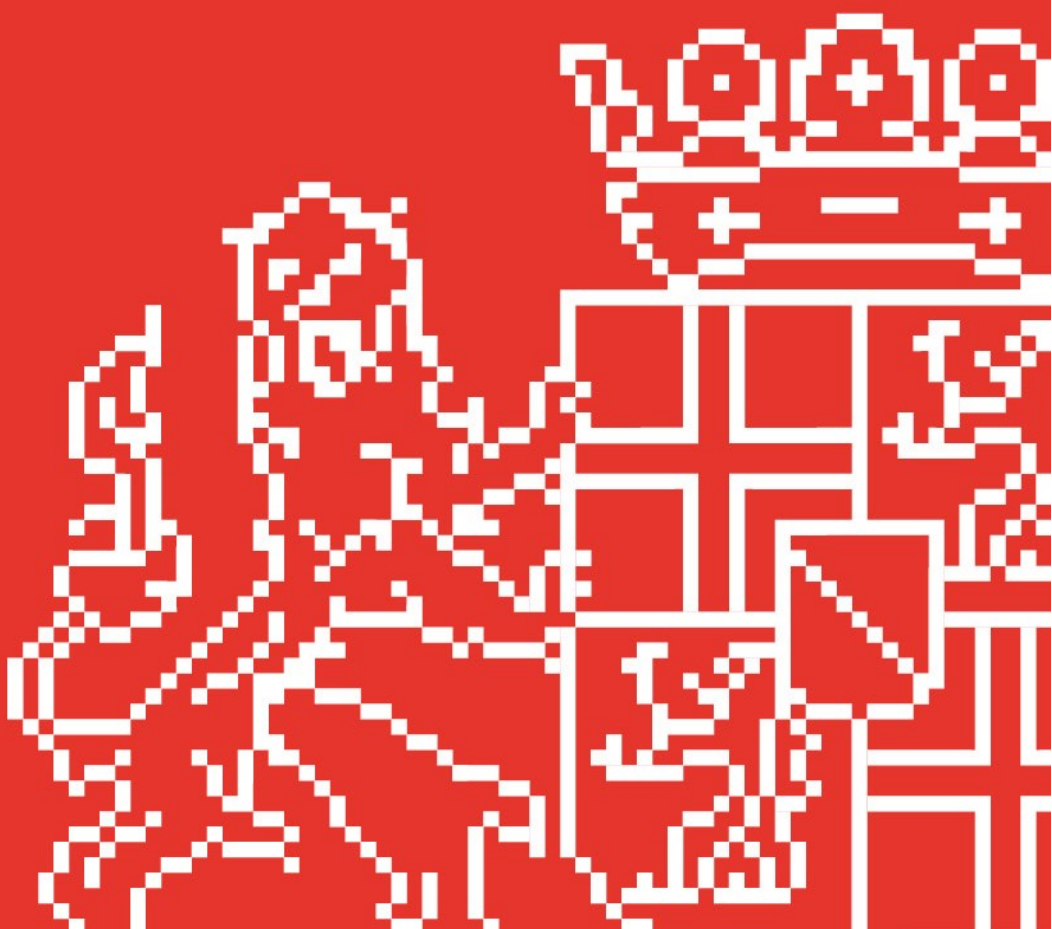

EINDRAPPORTAGE

Publicatiedatum 27 november 2014

Status Concept

Referentienummer 81104CFD

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Resultaten.....	4
2.1	Het realiseren van aardgasvulpunten	4
2.2	Het realiseren van Groengasvoertuigen	4
2.3	Overschakelen van een deel van provinciaal wagenpark op Groengas	4
2.4	Communicatie en netwerk	5
3	Financiële verantwoording	6
4	Beheer van het projectresultaat	8
5	Effecten van het project.....	9

1 Inleiding

De provincie Utrecht zet middelen in om de luchtkwaliteit in de regio te verbeteren en levert daarmee een bijdrage aan het voldoen aan de Europese normen voor luchtkwaliteit. Deze middelen zijn onder meer beschikbaar gesteld vanuit het Provinciaal Programma Luchtkwaliteit (PPL, vastgesteld door PS in 2006) en het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het PPL is onderdeel van het NSL. Binnen het PPL zijn vier projecten benoemd, waaronder het project *Groengas geven* (voorheen: *Rijden op aardgas*). Groengas is gezuiverd en opgewaardeerd biogas dat afkomstig is uit biovergistingsinstallaties. Het wordt gemaakt van plantaardig en dierlijk afval.

Groengas is één van de duurzaamste brandstoffen en de stimulering hiervan is opgepakt door de gezamenlijke provincies, omdat het Rijk er in het kader van het NSL voor zichzelf geen rol heeft voorzien. Met het project *Groengas geven* is beoogd Groengas te introduceren als vervoersbrandstof teneinde voldoende randvoorwaarden gerealiseerd te hebben om de verdere ontwikkeling van Groengas door de markt te kunnen laten plaatsvinden. Daarnaast is het project bedoeld om een voorbeeldfunctie vervullen en de landelijke kansen voor schoon wegverkeer aanzienlijk te vergroten.

Het project *Groengas geven* is opgestart in 2007 en eindigt eind 2014 na een jaar verlengd te zijn. In dit rapport worden de resultaten van het project Groengas geven beschreven. In hoofdstuk 2 komen de resultaten aan bod. In hoofdstuk 3 worden de gemaakte kosten in beeld gebracht. In hoofdstuk 4 wordt het beheer van het projectresultaat beschreven. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op het effect van het project.

2 Resultaten

2.1 Het realiseren van aardgasvulpunten

De oorspronkelijke doelstelling van het project *Groengas geven* was het realiseren van minimaal 8 aardgasvulpunten. Deze doelstelling is in 2013 behaald. Eind 2013 is door GS besloten het project te verlengen om het aantal witte vlekken in het netwerk van aardgasvulpunten te verminderen. De doelstelling is daarbij aangepast naar maximaal 14 aardgasvulpunten eind 2014. Hiertoe is de uitvoeringsverordening *subsidie aardgas-afleverinstallaties provincie Utrecht* aangepast. Op grond van deze uitvoeringsverordening is het mogelijk een renteloze lening van maximaal € 100.000,- te krijgen voor de realisatie van een aardgasvulpunt. Op deze vulpunten wordt, afhankelijk van de eigenaar, aardgas of Groengas verkocht.

Resultaten

De volgende aardgasvulpunten zijn gerealiseerd:

1. Tamoil Tankstation op bedrijventerrein de Liesbosch in Nieuwegein (aardgas, geopend juni 2009);
2. Servicestation Middelweerd op bedrijventerrein De Putkop in Harmelen (aardgas, geopend januari 2010);
3. Tamoil Tankstation op bedrijventerrein De Isselt in Amersfoort (Groengas, geopend juni 2010);
4. OrangeGas Groengas Tankstation op bedrijven terrein Lage Weide in Utrecht (Groengas, operationeel februari 2012);
5. Besseling Tankstation op bedrijventerrein Wieken-Vinkenhoef in Amersfoort (Groengas, geopend 6 september 2012);
6. Tankstation De Rooy in 't Goy bij Houten (Groengas, geopend 11 april 2013);
7. Tankstation Stam vlakbij de Noordelijke Ring Utrecht in Maarssen (aardgas, geopend 12 juni 2013);
8. Tango Veenendaal op bedrijventerrein De Batterijen in Veenendaal (aardgas, geopend 20 september 2013).

In 2014 is een renteloze lening toegekend voor de volgende tankstations:

1. Esso Tankstation aan de Brijlantlaan in Utrecht (Groengas, gepland operationeel in april 2015);
2. Texaco Tankstation Biltse Rading in Utrecht (Groengas, gepland operationeel eind januari 2015);
3. Texaco Tankstation op het 24 oktoberplein in Utrecht (Groengas, gepland operationeel in mei 2015);
4. Texaco Tankstation, Europabaan Woerden (gepland operationeel eind januari 2015);
5. Tankstation BP Wynand's Autoservice in Bunschoten (gepland operationeel in januari 2015).

De doelstelling betreffende de realisatie van 14 aardgasvulpunten wordt eind december 2014 behaald. Per 1 december 2014 zijn er voor 13 aardgasvulpunten renteloze leningen gehonoreerd. 8 vulpunten zijn er al daadwerkelijk gerealiseerd, de overige worden binnen enkele maanden gerealiseerd. De verwachting is dat er nog één aanvraag zal binnenkomen voor het einde van het jaar. De uitvoeringsverordening voor het verkrijgen van een renteloze lening loopt nog door tot eind 2014.

2.2 Het realiseren van Groengasvoertuigen

De oorspronkelijke doelstelling voor het realiseren van 2.500 tot 3.000 voertuigen die op aardgas en Groengas kunnen rijden (verder Groengasvoertuigen) is losgelaten in de tussenevaluatie in 2010 (GS, 14 oktober 2010). Het doel bleek niet realistisch vanwege de economische recessie. Daarnaast was de subsidiepot voor de aanschaf van Groengasvoertuigen leeg in 2012 reeds leeg voor het einde van de looptijd van de subsidieregeling. Voor de realisatie van de Groengasvoertuigen heeft de provincie Utrecht tussen 2009 en 2012 € 385.000,- subsidie verleend bij de aanschaf van in totaal 100 Groengasvoertuigen. Ook zijn er 74 wagenparkadviesgesprekken gevoerd op locatie bij bedrijven en 75 telefonische adviesgesprekken. Deze gesprekken hadden als doel om bedrijven te stimuleren om over te stappen op Groengasvoertuigen en hen te helpen bij hun business case. Er zijn 27 bedrijven overgestapt op Groengasvoertuigen. Het betreft vooral vervoersbedrijven die regionaal opereren en in de buurt van een aardgasvulpunt zitten.

2.3 Overschakelen van een deel van provinciaal wagenpark op Groengas

Sinds maart 2009 rijden 23 provincieauto's op Groengas, dat is ruim de helft van het wagenpark. Er zijn 12 Volkswagen Caddies aangeschaft, waarvan negen voor de afdeling Vergunningverlening en Handhaving (VEH) en drie voor de afdeling Wegen. Voor de komende jaren heeft de afdeling Wegen wederom 3 auto's op Groengas besteld. Een deel van de afdeling VEH is overgegaan naar de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). Een deel van de Volkswagen Caddies is meegegaan.

In afwachting van de realisatie van een openbaar aardgasvulpunt in de omgeving van het provinciehuis is in 2009 tijdelijk een vulpunt geleased en geplaatst op eigen terrein. Om nagenoeg CO₂-neutraal te rijden zijn toen voor dit vulpunt Groengas certificaten gekocht. Dit betekent dat voor de afgenomen hoeveelheid aardgas eenzelfde hoeveelheid Groengas wordt opgewekt en toegevoegd aan het aardgasnet. Met de afname van Groengas werd het doel van een klimaat neutrale bedrijfsvoering benadrukt en ondersteund. Dit vulpunt is in gebruik geweest tot de verhuizing naar het nieuwe provinciehuis.

2.4 Communicatie en netwerk

In de loop der jaren is een stevig en uitgebreid netwerk opgebouwd van bedrijven en overheden rond Groengas. Dit netwerk wordt onderhouden door het versturen van nieuwsbrieven, het onderhouden van een website (www.groengasgeven.nl) met informatie over Groengas en een LinkedIn groep. Daarnaast zijn er twee grote netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor bedrijven en overheden en zijn er vele netwerkbijeenkomsten rond de openingen van de aardgasvulpunten georganiseerd.

3 Financiële verantwoording

Het project Groengas geven heeft een budget van € 1,3 miljoen. Hiervan is momenteel 98% verbruikt. In onderstaande tabel is te zien welk bedragen zijn uitgegeven voor welke deelprojecten.

Deelprojectnummer en naam	Uitgaven
32011001 Coördinatie	96.797,36
32011002 Realiseren vulstations	151.810,89
32011003 Aardgas voertuigen	333.077,65
32011004 Provinciaal wagenpark	86.370,49
32011005 Communicatie	215.943,61
32011006 Subsidies aardgas voertuigen	385.000,00
Totaal project	1.269.000,00

Tabel 1: Uitgaven project Groengas geven per deelproject

Het restant van het projectbudget (ad € 31.000) zal worden aangewend voor de kosten van de rentederving op de renteloze leningen voor de realisatie van de aardgasvulpunten. Het deel van de rentederving dat niet uit het projectbudget gefinancierd kan worden, zal vanaf 2015 binnen het prioriteitenbudget Bodem, Water en Milieu worden gedekt. Onderstaande tabel toont het verloop van de renteloze leningen en de daaraan verbonden kosten van de rentederving.

Jaar	Aantal leningen	Bedrag uitstaande renteloze leningen. Stand van zaken per 1 januari	Rentederving
2012	5	€ 470.000,-	€ 18.800,-
2013	6	€ 570.000,-	€ 22.800,-
2014	11	€ 1.070.000,-	€ 42.800,-
2015	14	€ 1.020.000,-	€ 52.800,-
2016	14	€ 952.500,-	€ 50.100,-
2017	14	€ 835.000,-	€ 45.400,-
2018	12	€ 692.500,-	€ 39.700,-
2019	11	€ 475.000,-	€ 31.000,-
2020	9	€ 275.000,-	€ 20.000,-
2021	8	€ 125.000,-	€ 11.000,-
2022	3	€ 75.000,-	€ 3.000,-
2023	0	€ 0,-	€ 0,-

Tabel 2: Rentederving bij een uitgangspunt van maximaal 14 renteloze leningen.

Naast het bovengenoemde project budget is een bedrag van € 1,4 miljoen uit de algemene middelen aangemerkt als stimuleringsbijdrage voor de realisatie van aardgasvulpunten. Dit is geen projectbudget. Op grond van de uitvoeringsverordening Subsidie aardgas-afleverinstallaties provincie Utrecht zijn 13 renteloze leningen (en dus geen subsidie) uit de algemene middelen verstrekt met een terugbetalingsverplichting van ieder maximaal € 100.000,-. Van deze € 1,4 miljoen is nu nog € 0,1 miljoen beschikbaar voor renteloze leningen. Eind 2014 wordt in ieder geval nog één aanvraag verwacht voor een renteloze lening voor de realisatie van een aardgasvulpunt.

Voor de renteloze leningen zijn twee ontheffingsgronden voor terugbetaling opgenomen in de uitvoeringsverordening Subsidie aardgas-afleverinstallaties provincie Utrecht:

- het marktperspectief voor aardgas als vervoersbrandstof is verdwenen;
- terugbetaling is door bijzondere omstandigheden niet mogelijk.

Ondernemers kunnen een beroep doen op de ontheffingsregeling, maar de kans dat de ontheffing ook daadwerkelijk wordt toegekend is klein. Dit risico is in 2014 zoveel mogelijk beperkt, door de ontheffingsgrond 'bijzondere omstandigheden' uit de Subsidieregeling aardgas-afleverinstallaties te schrappen. Dit is een bekend risico dat is opgenomen in het weerstandsvermogen van de provincie. Door het schrappen van de ontheffingsgrond wordt het risico bij nieuwe leningen beperkt.

De bedrijven waaraan de renteloze leningen worden verstrekt zijn financieel gezond. Dit wordt door de provincie gecontroleerd bij het verstrekken van de leningen. Bij een onverhoopt faillissement van deze bedrijven vordert de provincie het geleende bedrag terug. Het Burgerlijk Wetboek kent echter een aantal voorrangregels waarbij bepaalde partijen voorrang hebben bij terugbetaling. De renteloze lening valt niet onder die regels. Hierdoor zijn de rechten van de provincie gelijk aan die van andere schuldeisers, die ook geen gebruik kunnen maken van de voorrangregels. Er is nadrukkelijk geen sprake van achtergestelde leningen, waarbij de provincie de laatste partij is die geld ontvangt.

4 Beheer van het projectresultaat

Hoewel het project formeel afloopt per 31 december 2014 lopen de werkzaamheden door in de volgende jaren voor wat betreft de renteloze leningen. Het betreft verplichtingen op grond van de uitvoeringsovereenkomsten, die zijn afgesloten bij het verstrekken van de renteloze leningen. Het gaat om de volgende werkzaamheden:

- Afhandelen van aanvragen die nog binnenkomen in 2014;
- Begroten van de rentederving uit bestaand budget;
- Sturen van facturen en herinneringen voor terugbetaling van de renteloze leningen;
- Controleren of vaststellingsverzoeken voor de verstrekte subsidie gestuurd worden;
- Controleren of de jaarrekeningen van de subsidieontvangers ingestuurd worden;
- Jaarlijkse evaluatie gerealiseerde aardgasvulpunten;
- Afhandelen eventuele uitstel van betaling verzoeken;
- Jaarlijkse staatssteunrapportages richting Europa decentraal;
- Coördinatie van de hiervoor genoemde werkzaamheden.

Om er voor te zorgen dat deze werkzaamheden goed worden uitgevoerd is een beheerplan gemaakt.

5 Effecten van het project

Betere luchtkwaliteit

Met het project Groengas Geven is een belangrijke aanzet gedaan voor het verbeteren van de luchtkwaliteit. Door het rijden op Groengas wordt er minder NO_x, fijnstof en roet uitgestoten. Hiermee is een bijdrage geleverd voor het tijdig voldoen aan de Europese normen voor de luchtkwaliteit. Door de lagere uitstoot van CO₂ wordt daarnaast een bijdrage geleverd aan het tegengaan van de klimaatverandering.

Opening vulpunt bij transportbedrijf De Rooy in 't Goy door wethouder Michiel de Liere van Houten en Jacqueline Cramer van het Utrecht Sustainability Institute.

De markt pakt Groengas nu zelf op

Met het project *Groengas geven* heeft de provincie een flinke impuls gegeven aan het rijden op Groengas en aardgas. De belangrijkste bijdrage die de provincie hieraan heeft geleverd is het realiseren van een dekkend netwerk van aardgasvulpunten binnen de provincie Utrecht. Hierdoor is het mogelijk om ook daadwerkelijk op Groengas en aardgas te rijden. Groengas als vervoersbrandstof wordt nu door de markt verder ontwikkeld. Zo heeft Oranegas, één van de exploitanten van vulpunten de ambitie geuit om het aantal eigen vulpunten te willen verdubbelen van 50 nu naar 100 in heel Nederland in 2016.

Het effect van een goed dekkend netwerk van vulpunten is ook terug te zien in het aantal voertuigen dat op Groengas en aardgas rijdt: Op 13 november 2014 reden er in Utrecht 1.100 en in heel Nederland totaal 8.489 voertuigen op aardgas of Groengas. In 2009 (bij de opening van het eerste aardgasvulpunt in de provincie Utrecht) waren er in heel Nederland totaal ongeveer 2.000 voertuigen op aardgas. De sterkste groei in de provincie Utrecht heeft in 2014 plaatsgevonden. In de provincie Utrecht zijn er toen 495 voertuigen op aardgas bijgekomen. Dit is een toename van 82% ten opzichte van eind 2013.

Provincies	bussen op aardgas	zware bedrijfs-auto's (> 3500 kg)	lichte bedrijfs-auto's (< 3500 kg)	Personen-auto's	Motor-fietsen	Brom-fietsen	Totaal per provincie
Drenthe	0	10	60	67	0	1	138
Flevoland	0	12	185	461	0	0	658
Friesland	24	30	208	334	0	0	596
Gelderland	0	62	262	645	0	0	969
Groningen	0	5	118	187	0	0	310
Limburg	1	7	75	119	0	0	202
Noord-Brabant	127	58	308	566	1	0	1060
Noord-Holland	331	67	405	745	0	0	1548
Overijssel	47	24	173	190	0	0	434
Utrecht	7	76	183	834	0	0	1100
Zeeland	15	1	31	51	0	0	98
Zuid-Holland	134	36	305	900	1	0	1376
Totaal	686	388	2313	5099	2	1	8489

Tabel 3: Aantal Groengasvoertuigen in Nederland in de tweede helft van 2014 (Bron: Rijkdienst voor het wegverkeer, 13 november 2014)